

ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ АГРАРНИХ ВНЗ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Фоменко Т.М., викладач кафедри іноземних мов

Актуальність проблеми формування соціокультурної компетентності у студентів аграрних ВНЗ зумовлена сучасними вимогами ринку праці до фахівців. Аграрна галузь потребує компетентних, мобільних та конкурентоспроможних фахівців, щоб функціонувати у полікультурному просторі для ефективної соціалізації, комунікації з представниками різних культур та народів. Соціокультурні зміни в процесі євроінтеграції зумовлюють встановлення нового типу міжкультурних відносин. Для майбутніх фахівців аграрної галузі з'являються нові можливості та перспективи співпраці із зарубіжними країнами, що сприяє розширенню культурних меж, розвитку діалогу культур, взаємодії та розумінню інших культурних цінностей.

Особливого значення в аграрних вищих навчальних закладах надається вивченню іноземних мов. Сьогодні вивчення іноземної мови є невід'ємною складовою системи професійної освіти. Іноземна мова є засобом спілкування, ідентифікації, соціалізації та залучення особистості до культурних цінностей. Як обов'язковий елемент професійної підготовки фахівців, іноземні мови є фактором загальнокультурного розвитку особистості. Для успішного міжкультурного спілкування, окрім володіння іноземною мовою, майбутній фахівець повинен добре знати культуру іншомовної країни, а також мати високий рівень загальної культури. Навчання іноземної мови на сьогодні виходить далеко за межі процесу формування вміння розуміти співрозмовника, виражати свої думки. Процес вивчення іноземної мови необхідно розглядати як навчання засобу міжнаціонального та міжкультурного спілкування з метою реалізації комунікативних і пізнавальних потреб майбутнього фахівця.

Іноземні мови грають важливу роль у реалізації ідеї соціокультурної адаптації. За допомогою іноземних мов відбувається «діалог культур» – рідної та іноземної – як підґрунтя концепції іншомовної освіти. До змісту дисциплін «Англійська мова», «Англійська мова (за професійним спрямуванням)», які викладаються в аграрному ВНЗ, включено країнознавчий матеріал з метою знайомства студентів із іншомовною культурою, що передбачає набуття знань про норми поведінки, повсякденне життя носіїв мови тощо. Згідно з програмою, концепція іншомовної освіти ґрунтується на інтегрованому навчанні мови та культури країни, мова якої вивчається, на діалозі рідної та іноземної культур. Формування соціокультурної компетентності майбутніх аграріїв у процесі вивчення іноземної мови передбачає засвоєння особистістю системи національних та загальнолюдських цінностей, толерантне ставлення до культурних цінностей інших народів, прояв поваги до культурних надбань рідної країни, усвідомлення своєї національної значущості.

Щоб досягти ефективних результатів у формуванні соціокультурної компетентності студентів аграрних ВНЗ у процесі вивчення іноземної мови, серед завдань, які необхідно вирішувати, можна виокремити наступні:

- поглиблювати культурну освіченість майбутніх аграріїв; розвивати вміння розуміти явища іншої культури у процесі рефлексії, критично оцінювати здобуту інформацію про явища іншої культури, норми та правила поведінки у ситуаціях ділового та повсякденного життя;
- розвивати мотиваційну сферу особистості майбутнього фахівця; підвищувати мотивацію до культурного пізнання, засвоєння норм та цінностей;
- задовольняти пізнавальні потреби майбутніх аграріїв; стимулювати їх пізнавальну діяльність, залучати їх до таких видів діяльності, які активізують та розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних здібностей; розвивати творчий потенціал студентів;
- виховувати особистісні якості майбутніх фахівців (емпатія, відкритість, толерантність, неупереджене ставлення до представників іншомовної культури, терпимість до культурних відмінностей, повага до народу-носія іншомовної культури);
- формувати моральні поняття, уявлення, переконання, принципи, світоглядні настанови та ідеали, самосвідомість та самооцінку майбутніх аграріїв.

Для цілеспрямованого розвитку активності та зацікавленості майбутніх аграріїв у формуванні соціокультурної компетентності в процесі вивчення іноземної мови потрібно використовувати найбільш результативні прийоми організації їх навчальної діяльності; створювати умови не лише для розвитку навчального інтересу, але й творчої активності майбутніх фахівців, чому сприяють: організація позааудиторної виховної роботи зі студентами, участь студентів у навчально-пошуковій та проектній діяльності; залучення студентів до наукових досліджень, участі в роботі наукових гуртків, в конкурсах наукових робіт, всеукраїнських олімпіадах, міжнародних наукових студентських конференціях тощо.

Отже, соціокультурна компетентність є показником готовності майбутніх фахівців аграрної галузі до міжкультурного спілкування. Сформована соціокультурна компетентність забезпечує можливість орієнтуватися в соціокультурних особливостях автентичного мовного середовища, прогнозувати можливі соціокультурні перешкоди в умовах міжкультурного спілкування і способи їх усунення, адаптуватися до іншомовного середовища.